

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio tertia. Vtrum in primo signo rationis in quo prædestinatus est
Christus Deus homo, sit etiam prædestinatus Redemptor hominum per
paßionem & mortem suam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

essentia non est prior simpliciter, quam voluntas perficiendi illum per esse gratiae, vel quam voluntas exaltandi illum per unionem hypostaticam, sed hec omnia habuerunt inter se connexionem, & constituerunt vnum veluti adæquatum obiectum illius primi decreti diuini, vt explicatum est.

Atque hinc sequitur primo, si inter se conferamus voluntatem incarnationis & voluntatem permittendi peccatum, in genere causæ finalis voluntatem incarnationis fuisse priorem, quia licet comparando has voluntates ad totum vniuersum (vt faciebat tertia opinio supra citata) id est, quatenus obiecta illarum voluntatum ordinantur ad constituendum perfectum vniuersum, in quo sint omnes rerum ordines, & omnes modi operandi, &c. licet inquam sub hac comparatione inter illas voluntates ordo non sit, imo se habeant ad modum vnius simplicis voluntatis: tamen comparando inter se obiecta earum voluntatum, ordinem inter se habent, vt hoc quasi finis sit: illud vero medium, hæc intentio, illa electio. Id quod satis inter probandum præcedentes conclusiones explicatum est, quia peccati permissio ad incarnationem ordinata est, quod altius fieret atque conuenientius. Et confirmatur etiam ex dictis, quia voluntas dandi gratiam Adæ, simpliciter est prior quam voluntas permittendi peccatum. Hæc enim se habent (vt ita dicam) sicut habitus & priuatio: sed voluntas incarnationis antecedit voluntatem conferendi gratiam ipsi Adæ, quippe cum in Christo & per Christum data est, vt ostendimus. Nec dici potest in re datam fuisse illam gratiam per Christum, tamen voluntatem dandi illam, quæ fuit per modum intentionis, non fuisse in Christo quia ostensum est ipsam etiam electionem ad iustitiam fuisse per Christum, in cuius gloriam magis hoc cedit perfecti vique modo explicat ipsius diuinæ providentiæ rationem, quæ alio modo vix potest concipi, nisi fingendo multa voluntaria & sine fundamento. Et simile argumentum sumitur ex fide incarnationis data Adæ in statu innocentie, nam illa fuit vnum ex donis gratiæ, & iustitiæ collatæ illi in eo statu, vnde in illo signo in quo intelligimus voluisse DEVM Adæ gratiam conferre, intelligimus voluisse conferre fidem hanc. Atque cum hæc fides incarnationem certò supponat, necessario sit, vt voluntas dandi gratiam Adamo supponat voluntatem incarnationis. Nec potest hoc solui nisi fingendo in quodam priori signo voluisse Deum dare fidem Adæ aliorum mysteriorum, & in alio posteriori voluisse quasi extendere illam ad incarnationem, quod & gratis omnino dicitur, & ordinem ac modum diuini consilij, & providentiæ nō satis explicat, & quandam imperfectionem, & confusionem videtur attribuire diuinæ voluntati, vt supra in simili declaratum est. Dicunt vero aliqui licet verum sit in genere causæ finalis antecessisse voluntatem incarnationis permissionem peccati, tamen in genere causæ materialis permissionem fuisse priorem, quatenus illius voluntatis occasio fuit. Sed proprie nulla hic fingi potest ratio causæ materialis. Quia sic peccatum fuisse occasio incarnationis, potius ad finalem causam esset reuocanda, quia nihil aliud est esse occasionem, quam mouere Deum ad misericordiam, & ad remedium tanti mali. Vnde sit ipsum remedium peccati esse finem, peccatum vero ipsum sub hoc fine claudi tanquam occasionem eius. Quod si vocetur materialis causa solum quia est veluti materia circa quam remedium hoc versatur, nō est contendendum, quia erit questio de modo loquendi, quamuis materia circa quam, potius habeat rationem obiecti, & obiectum ad finem reuocetur. An vero repugnet incarnatione esse simpliciter primā in ratione finis, & nihilominus peccatum esse occasionem eius & ita etiā præcedere aliquo modo in ea ratione, item an voluntas incarnationis

ita sit prior voluntate permittenti peccatum, vt tamen sit cū illa necessario connexa, dicam in sequentibus.

Secundo ex dictis inferitur, quid dicendum sit de ordine inter voluntatem incarnationis, & præscientiam peccati originalis, si etiam loquamur proprie de præscientia futurorum, quæ est per scientiam visionis, quæ videntur futura tanquam præsentia eternitati, clarum est ex dictis voluntatem incarnationis antecessisse præscientiam originalis peccati, quia hæc præscientia supponit voluntatem permittendi peccatum, quæ posterior est voluntate incarnationis. Si autem loquamur de præscientia illa quasi conditionata, certum etiam est hanc præcessisse ante voluntatem incarnationis, quia hæc (vt dictum est) omnem Dei liberam voluntatem antecedit. Quocirca si verum est per hanc scientiam non solum de aliorum voluntatibus, sed etiam de sua cognoscere Deum, quid amara vel factura sit, prius ratione quam illam videat actu volentem: hoc (inquam) posito, consequenter fit, ante habitum liberum decretum de incarnatione faciendā præsciuisse Deum (hoc præscientiæ genere) lapsum euenturum in humano genere, sed huiusmodi præscientia non mutat ordinem voluntatis, nec rationem providentiæ procedentem nostro modo concipiendi ex intentione finis ad mediorum dilectionem, quia illa scientia generaliter omnia sub se comprehendit, & eodem modo præsciuit DEVS ante omne decretum liberum suæ voluntatis, fore, vt velit incarnationem, & permissionem peccati, & redemptionem humani generis, & alia similia, quæ tamen omnia præsciuit futura eo modo & ordine quo futura erant. Vnde in hac eadem scientia prius ratione quam intelligamus Deum præsciuisse peccatum futurum, intelligimus præsciuisse prius, se illud permittiturum; & rationes omnes, propter quas illud erat permittiturum, & consequenter præsciuisse prius se voliturum incarnationem per modum finis, ad quem erant cuncta referenda.

An vero hæc prioritas inter voluntatem incarnationis & præscientiam peccati, sit etiam cum independentia vnius ab alio, vel cum connexionem ad alia, quæ in tertia opinione tangebantur, in sequentibus sectionibus tractanda sunt, & ideo nihil de illa amplius dicere oportet, quia in reliquis à nobis non discordat. De quarta vero opinione satis dictum est. Fundamentum vero primæ opinionis soluendum est ex illa distinctione data, de ordine intentionis & executionis. Fatemur enim, Deum operatum esse mysterium incarnationis propter remedium peccati, quod solum probat omnia quæ in suum fauorem cōgerit illa sententia. Negamus tamen inde fieri ordine intentionis hanc fuisse primam rationem, quæ Deum mouerit ad volendum seu prædestinandum incarnationis mysterium, quod quia specialem habet difficultatem, commodius in quarta sectione tractabitur in qua distinctus omnibus argumentis illius sententiæ satisfaciemus.

SECTIO III.

Virum in primo signo rationis, in quo prædestinatus est Christus Deus homo, sit etiam prædestinatus Redemptor hominum per passionem, & mortem suam.

DIFFICULTAS huius quæstionis oritur ex dictis in secunda dubitatione. Dictum est enim Christum esse prædestinatum DEVM hominem ante permissionem originalis peccati: sed ante præuium peccatum non indigebamus redemptore, ergo in illo signo non fuit prædestinatus redemptor. In

N con-

contrarium vero est, quia praedestinatio versatur A circa res singulares cum circumstantiis earum & ita per ea definiuntur, ut futurae sunt, sed Christus Deus homo futurus fuit passibilis & redemptor, ergo hoc modo fuit praedestinatus per illam primam voluntatem, per quam incarnationem primo intentam intelligimus.

Hae quaestio solum habet locum inter eos qui ponunt CHRISTI praedestinationem in primo signo rationis, ut a nobis explicatum est. Nam qui sentiunt illum fuisse praedestinatum post praerogationem, & permissionem originalis peccati, consequenter affirmant illum non prius fuisse praedestinatum hominem quam passibilem vel redemptorem. Ac vero Scotos & multi alij, qui priori modo constituunt hanc praedestinationem, dicunt pro illo signo nihil defuisse Deum de redemptione vel passione: sed solum de substantia mysterij, abstraxisse autem nostro modo intelligendi pro eo signo a modo passibili vel impassibili, & a munere redemptoris. Quod non specialiter in CHRISTO, sed ita aliis praedestinati videre licet: cum enim DEVS elegit, v. g. Sanctum Petrum ad gloriam, in primo signo, quo intelligitur elegisse illum, non est necesse intelligere decreuisse eum per mortem, & crucem ad gloriam perducere, neque summam Ecclesiae Pontificem illum constituere. Et si verum est (ut ego existimo) praedestinos fuisse electos ante peccatum originale praerogatum & permissum, in eo signo non est definitum, an illi nascituri essent mortales, aut immortales, nisi fortasse sub conditione, scilicet si Adam peccasset nascituros mortales: si autem non peccasset, immortales, ergo idem dici poterit de Christo in primo signo electo vel praedestinato. Et potest haec sententia confirmari primo quia tota ratio ob quam Christus praedestinatus est passibilis & redemptor, fuit peccatum & indigentia humanae naturae, ergo ante praerogatum & permissum hunc lapsum non potest intelligi Christus passibilis praedestinatus, nam (ut dictum est) in voluntate Dei, prius est finis quam medium: permissio autem peccati non est finis passionis, aut mortis Christi, sed est contrarium remedium peccati fuit vnicus finis proximus passionis & mortis, alias non esset Christus praedestinatus passibilis propter remedium peccati, sed potius ideo peccatum esset permissum, ut Christus haberet, quod per suam passionem curaret, quod videretur nec scripturis, nec rationi satis consentaneum. Confirmatur secundo, quia hic modus incarnationis scilicet in carne passibili non est bonum propter se intentum, ergo non cadit in primam voluntatem, quae in genere causae finalis habet primum locum in divina praedestinatione.

Nihilominus esse potest alia sententia affirmans Christum in illo primo signo esse praedestinatum redemptorem, atque adeo passibilem & mortalem. Quae sumi potest ex Irenaeo lib. 3. caput 33 ubi inquit, Praedestinasse Deum primum animale hominem ut a spiritali saluaretur, quia cum praexistere saluans, oportebat, quod & saluaretur fieri, ut non vacuum sit saluans. Vnde de Christo loquitur, & significat prius praedestinatum fuisse saluatorem, & deinde ordinatos esse homines qui saluarentur, ne ipse frustra esse videretur. Clarius Cyrillus libro 5. thesau. cap. 8. in fine, ubi sic loquitur. Praefundatur ante nos Christus. & in ipso nos omnes superadificamur, idque ante initium mundi in praesentia DEI, ut cum ordine diuino benedictio maledictionem antecesserit, & damnationem in mortem, vita pollicitatio, seruitutem diaboli adoptionis libertas, & possit natura humana superatis malis, quae interrim acciderunt, in pristinam, per gratiam CHRISTI (qui fundauit eam in bonis) dignitatem recurrere. Quod deinde exemplo explicat de architecto, qui edificaturus ades regias, dubitans ne quid procedente

tempore structura parietur, firmisimum iacit fundamentum, ut si quid superiora patiantur, possint rursus reparari fundamento seruat. Eodem modo inquit, creator noster Christus nostra salutis fundamentum etiam ante initium mundi fundauit, ut si prauaricatione caderemus, in ipso rursus renouaremur. Quibus verbis docere videtur Cyrillus Christum a principio fuisse praedestinatum in eum finem, ut si humana natura caderet, per eum repararetur, & hoc sensu dicit paulo superius, Deum praesciuisse futurum peccatum, & ideo totam humanam naturam in Christo fundasse, ut per eum reparari posset, loquitur enim de illa praescientia simpliciter intelligentiae, quae antecedit omnem voluntatem, per quam Deus cognoscit quid euenturum est in creaturis, si haec vel illa creentur.

Ratio autem pro hac sententia formari potest in hunc modum ex dictis in superioribus. Diximus enim, Christum Dominum ita habere primum locum in primo decreto libero diuinae voluntatis, ut, quamuis in ratione finis sit prior, non tamen excludat res alias: quae ad ipsum ut ad finem ordiantur, imo in eo praetelliguntur ea attributa, quae aliarum rerum consortium requirunt, ut sunt dignitas capitis, auctoris gratiae & gloriae, & similia: ergo eodem modo intelligi potest praedeterminatus CHRISTVS in illo signo sub ratione redemptoris, & sub illa ratione habere connexionem cum permissione & praescientia peccati. Probatur consequentia, tum quia non est maior ratio diuinae dignitatis, quam de alia, tum etiam, quia ad hoc decretum hoc modo declaratum sufficit illa praescientia conditionata futurorum contingentium, quae decretum liberum antecedit, nam, hoc ut ante illa scientia intelligimus, Deum simul voluisse omnes rerum ordines, naturae, gratiae, & vnionis hypostaticae cum habitudine & connexionem eorum inter se, ita intelligere possumus simul ordinasse Christum in redemptorem, & voluisse permittere peccatum, quod esset occasio conferendi CHRISTO illam dignitatem & perfecte manifestandi summam iustitiam, misericordiam & sapientiam in hoc mysterio perficiendo. Vnde sumitur confirmatio, nam peccatum permissum est, ut Deo esset occasio manifestandi iustitiam & misericordiam, quod fecit per redemptionem, ergo in ordine finis fuit redemptio prius intentata: & est conuersio incarnatio in eo primo decreto & signo eo modo intentata est, qui magis ad Dei sapientiam, bonitatem, iustitiam & misericordiam manifestandam deferretur, quod optime Christus perfecit exercendo munus redemptoris, ergo ad illud fuit in eo primo signo praedeterminatus. Et ad hoc confirmatum applicari potest discursus factus sectione praecedente in assertionem primam. Et haec sententia sic exposita est probabilis, & potest facile defendi mihi tamen nunquam satis persuaderi potuit.

Vt ergo, quod verius iudico, breuiter proponam, in memoriam reuoco distinctionem supra positam de modo concipiendi actum diuinae voluntatis, vel ut terminatur ad quate ad totum obiectum ad extra sibi per intellectum diuinum propositum per modum vnus, vel ut praecise a nobis conceptum quatenus ad vnam rem ut ad finem, & ad aliam ut medium terminatur. Priori enim modo clarum est, sub illa voluntate, qua DEVS voluit sese ad extra communicare, per naturam, gratiam, & vnionem hypostaticam, cecidisse etiam permissionem peccati hominum non solum originalis, sed etiam actualium, & consequenter sub eadem voluntate cecidisse etiam Christi passibilitatem & redemptionem, tam ut ad peccatum originale tollendum, quam ut ad remissionem actualium, ordinata est, vel sufficienter respectu omnium, vel efficaciter respectu aliquorum. Vnde, etiam sub ea voluntate comprehensa sunt omnia efficaciam

media per quæ prædestinati saluantur, & permissi-
ones peccatorum propter quæ reprobi condemnan-
tur, & ad salutem electorum cooperantur. Verumta-
men huiusmodi consideratio diuinæ voluntatis nõ
est præfenti quæstioni accommodata, nam iuxta il-
lam nullus huic quæstioni relinquatur locus, cum
constet, nihil in rebus fieri, quod sub illam volun-
tatem non cadat, & per illam ab æterno, vel præor-
dinatum sit, vel permissum absque vlla successione,
vel distinctione, quæ in eo reperitur, quia simplicis-
sima est & immutabilis. Altera ergo consideratio di-
uinæ voluntatis necessaria est, ut præfens quæstio lo-
cum habeat, quo modo supra diximus, intentionem
finis in Deo interdum præscindere à particulari me-
dio & esse priorem illo secundum rationem. Et eo-
dem modo facile intelligere possumus, voluntatem
illius boni, quod Deus per se primo amat ut finem,
præscindere à permissione peccati, quia Deus nullo
modo vult permissionem peccati ut finem, sed tan-
tum ut medium. Atque eadem ratione intelligi faci-
le potest, illud decretum, quo Deus primo voluit præ-
destinatos creare ad salutem, præscindere ab illis p-
prietatibus, vel mediis, quæ passibilem carnem re-
quirunt, ut sunt dolores, martyria, & similia, quia
hæc nõ fuere per se primo intenta, hæc enim ratione
scriptum est. *Deus mortem non fecit*. In hoc ergo sensu
melius videtur prior sententia procedere, quam po-
sterior.

*Origo possi-
bilitatis &
mortalitatis
in carne
Christi ex A.
disputato.*

Dico itaque primo Deum non prius voluisse
Christum venire passibilem & mortalem quam vo-
luisse permittere peccatum illud quæ propria & ab-
soluta scientia visionis præiudicet. Hanc conclu-
sionem probant sufficienter omnia citata supra
sektionem secunda pro prima sententia, & in hoc etiam
omnes Theologi videntur convenire, quanquam
enim differant in substantia ipsius mysterij, an fuerit
per se amata ante vel post præuisionem peccati, de
statu tamen passibili, & de passionem & morte omnes
docent non fuisse prædestinam antequam origina-
le peccatum & permitteretur & præiudicaretur. Se-
cundo, hoc est magis consentaneum scripturis quæ
docent Deum nec voluisse, nec fecisse mortem: quia
videlicet à Deo per se intenta non fuit, sed solum oc-
casione peccati introducta, ergo hoc multo magis
de Christi morte existimandum est, non ergo fuit
per se intenta, & ratione illius peccatum permissum
est, ut Christus ad illud tollendum moreretur: sed è
contrario potius prius est peccatum permissum &
præuisionem, & occasione illius mors Christi intro-
ducta. Vnde Argumentor tertio à priori. Nam
hoc differt inter incarnationem & passionem, quod
incarnatio fuit per se amabilis tanquam finis aliorum
operum Dei, passio vero seu mors non per se ama-
bilis fuit, sed solum ut medium ad redemptionem
peccati. Diximus autem sektionem. i. prius cadere in
voluntatem medium illud quod est tanquam finis
respectu alterius, cum ergo passio sit medium ad
tollendum peccatum, & è contrario permissio pec-
cati non fuerit medium electum propter passionem
& mortem Christi, necessario efficitur, prius Deum
voluisse permittere peccatum, quam Christi passio-
nem vel mortem. Quarto, quia Deus non prædesi-
nauit absolutam voluntatem mortem Adæ, & postero-
rum eius, neque ut filij Adæ nasceremur passibiles,
donec permittit, & præiudicet peccatum, ut constat ex
modo loquendi Scripturæ & patrum, ac Theolo-
gorum omnium, non enim quia Deus voluit nos
mortales, ideo permittit peccatum, sed solum quia
vidit nos peccaturos, voluit, ut morte puniremur,
ergo nec mortem Christi aliter prædestinuit. Patet
consequentia, tum quia est eadem vel maior ratio,
quia Deus præiudicet scientia conditionata, vel sim-
plicis intelligentiæ fore, ut si Adam tali modo crea-
retur, & tentari permitteretur, &c. esset peccatu-
rus, ergo si propter hanc scientiam dicitur Deus

Fr. Suarez Tom. 1.

prædestinasse mortem Christi ante permissionem
peccati, eadem ratione idem dici poterit de morte
nostra, quia non minus mors Christi fuit pena pec-
cati nostri, quam nostra mors: tum etiam quia ut
Paulus dicit ad Hebr. 2. Christus ordinatus est passi-
bilis & mortalis, ut nobis assimilaretur, & miseri-
cors fieret: unde sicut immortalitas Christi est ex-
emplar nostræ immortalitatis, ita mortalitas nostra
dici potest exemplar mortalitatis Christi, atque adeo
prior quam illa in diuina præscientia & voluntate.
Quinto possumus hoc confirmare, quia quamuis
Deus sæpe prædestinat finem consequendum me-
dia permissione peccati, quando talis finis de se non
necessario prærequirit peccatum, neque habet in-
trinsecam connexionem cum illo, ut videre est in e-
lectione prædestinati ad gloriæ consequendam media
permissione peccati tamen quando finis talis est, ut
omnino necessario supponat peccatum, non prædesi-
natur à Deo ante permissionem & absolutam præ-
uisionem peccati. Quia talis prædestinatio videri
potest quædam virtualis voluntas ipsius peccati, &
hac ratione non prædestinat Deus penam ut pen-
nam, nisi prius culpam permittat atque præuideat.

Quæ ratio æque procedit de omnibus proprieta-
tibus, imperfectionibus, aut perfectionibus rerum
quæ peccatum essentialiter aut necessario suppo-
nunt ex natura sua, ut actualis poenitentia proprie
sumpta, & pena ut pena, vel quæ talis est ex ordi-
natione diuina, ut sunt mors, & corruptio corporis
humani, quæ Deus esse noluit, nisi in penam, nam
cum omnia supponant culpam, non possunt cadere
sub absolutam, efficacem, ac præordinatam DEI
voluntatem nisi ex præsuppositione culpæ iam præ-
uisionem, ne videatur Deus virtualiter saltem & impli-
cite culpam ipsam præordinare, & non tantum per-
mittere, quod eius bonitati repugnat, & ideo con-
trarius ordo, vel est certe impossibilis, vel saltem mi-
nus consentaneus diuinæ sapientiæ & bonitati.

Vade argumentor ultimo, quia si has dicendum
esset, Deum in primo decreto libero suæ volunta-
tis, etiam per rationem nostram præcisè considera-
to, voluisse Christum ut passibilem & mortalem,
& subinde ideo voluisse permittere peccatum, ut
passio & mors Christi locum haberent, hoc autem
falsum & absurdum videtur, ergo. Maior est clara,
quia permissio peccati, & passibilitas carnis Christi,
non sunt à Deo volitæ mere concomitanter id est,
absque vlla habitudine & causalitate vnus ad aliam
ut ex Scriptura constat, quia passio Christi propter
peccatum destruendum volita est, si autem inter il-
la duo est aliqua habitudo causæ, vel passibilitas car-
nis Christi, est aliquo modo causa permissionis pec-
cati, vel non. Si non est causa, ergo nullo modo est
prior in diuina voluntate, quam permissio peccati,
quia hæc prioritas non est, nisi secundum aliquam
rationem causæ, ut supra declaratum est, præsertim
cū non possit ibi interuenire prioritas in subsistendi
consequentia, cum certum sit, non existente pecca-
to Verbum non fuisse assumpturum carnem mor-
talem: unde concluditur, quod intendimus, per-
missionem peccati fuisse aliquo modo priorem, cū
fuerit ratio vel occasio volendi passibilitatem carnis
CHRISTI. Si autem passibilitas carnis CHRIS-
TI fuit aliquo modo causa permissionis pec-
cati, id esse non potuit, nisi in genere causæ finalis, qua-
tenus scilicet, passio intenta mouit Deum ad permit-
tendum peccatum quia nullum aliud genus causa-
litis hic potest fingi aut excogitari. Minor autem
scilicet, hoc consequens falsum esse, probatur suffi-
cienter omnibus rationibus adductis. Et declara-
tur amplius, quia passio fuit ordinata ut medium ad
tollendum peccatum, ergo non potuit ordinari ut
finis permissionis peccati, repugnat enim idem se-
cundum idem esse finem & medium respectu eius.

N 2

dem.

dem. Quod enim idem Christus secundum diuersa, quæ in eo considerantur, sit finis & medium nostræ salutis, recte & facile intelligitur, nam secundum se, & secundum suam gloriam & honorem est finis nostræ iustitiæ & sanctitatis, tamen secundum suam passionem dici potest medium ad nostram salutem, at vero quod eadē passio respectu peccati habeat rationem finis & medij non videtur posse intelligi.

Aliquorum solutio.

Dicit aliquis, aliud esse permissionem peccati, aliud vero peccatum ipsum ac remedium eius, aliud est enim peccatum fieri, aliud destrui: permissio autem respicit ipsum fieri, saltem per accidens seu negatiue, scilicet non impediendo, quo minus illud fiat, seu non dando auxilium, sine quo de facto infallibiliter fiet: remedium autem peccati tendit ad destructionem eius. Sic ergo non videtur repugnare, quod idem secundum idem sit medium seu remedium ad destruendum peccatum, quod fuit finis permissionis eius. Passio itaq; Christi non fuit medium ad permissionem peccati, neque ut peccatum vilo modo fieret, sed ut tolleretur potius & destrueretur, & ideo recte potuit esse finis permissionis peccati. Quæ responsio est sane ingeniosa, & ratione formæ (ut sic dicam) impugnari satis non potest, quia ex terminis non repugnat idem esse finem & medium sub illis diuersis rationibus, eadem enim virtus medicinæ potest esse finale motuum inducendi, vel permittendi aegritudinem, & esse medium ad tollendam illam. Nihilominus tamen ratione materiæ non probatur in præsentī illa distinctio, nam ex illa sequitur, primum motuum volendi incarnationem Christi in carne passibili, non fuisse remedium peccati præiū, quod esse falsum & alienū à Scriptura, ostendimus scilicet sequente. Probatur sequela quia remediū peccati nō potuit mouere Deū ad volendam passibilitatem carnis Christi ante eiusdem peccati permissionem & præiū, ergo, si permissio peccati processit suo modo ex prædefinitione Christi passibilis, scilicet, ut præberetur occasio perficiendi hoc mysterium in carne passibili, prout prædestinatum erat, necessario efficitur, Deū non primo voluisse passibilitatem Christi in remediū peccati, sed propter se, sicut incarnationē ipsam.

Improbatur.

Replicat.

Dices potuisse carnem Christi passibilem prædefiniri in remedium peccati, etiam ante permissionem & præiū peccati, nam peccati remediū & curatio potuit in genere finis prius intendi, & ideo deinde permitti, ut occasio daret curationis, ad ostendendam virtutem medicinæ & infinitam medici sapientiam. Atque hoc modo potuit incarnatio in carne passibili primo prædestinari in remedium peccati, & nihilominus in genere finis præordinari ante permissionem & absolutam præscientiam peccati futuri: sicut etiam intelligi potest, DEVM præordinasse & voluisse creare ignem inferni in supplicium peccati, prius ratione, quam præuiderit futurum peccatum. Sed hæc responsio ratione superius indicata refellenda est. Et, ut ab illo ultimo exemplo incipiam, recte intelligitur, ignē inferni fuisse præordinatum ante absolutam præscientiam peccatorum, ut esset aptum; instrumentum ad supplicium peccatorum si essent, non tamen intelligitur recte ipsam actualem & penalem combustionē illius ignis, fuisse absoluta voluntate beneplaciti præordinatam ante absolutam præscientiam alicuius peccati finalis futuri, sed solum voluntate antecedente, quæ per hanc conditionalem explicatur: volo peccatum puniri, si fiat. Et ratio differentię est, quia prior modus voluntatis, & præordinationis ignis inferni, non infert necessario peccatum futurum, imo vere & sine inconueniente dicitur, quod, ex vi talis præordinationis, ignis inferni esset, quamuis nullum esset peccatum futurum: possunt enim carcer & instrumenta supplicij præparari ad vindictam malefactorum, qui esse possunt, etiam si fortasse

A nulli futuri sint, & illud per se spectat ad ostensionem diuinæ iustitiæ, & ad completam providentiæ rationem. At vero ordinatio supplicij posteriori modo concepta per voluntatem absolutam & beneplaciti infert necessario ex vi sua peccatum futurum: quia actualis pœna ut sic & sub ratione pœnæ inferri non potest, nisi supposita culpa, & ideo non potest effectus præordinatio supplicij nisi ut consequens permissionem & præiū culpæ: quia DEVS ex se solo (ut sic dicam) & tantum ex beneplacito suo, non vult absolute & efficaciter aliquid, quod ex intrinseca ratione sua peccatum requiratur, sed tantum ex præsuppositione peccati: quia alias videretur implicite & virtualiter velle ipsum peccatum, qui enim vult aliquid, vult quiddam etiam cum illo habet necessariam connexionem seu habitudinem, si illud non supponat. Sicigitur in præsentē facile intelligi potest, DEVM in primo signo præordinasse mysterium incarnationis, ut in eo esset sufficiens ac perfectum peccati remedium, si illius necessitas occurrat, tamen ea voluntas remediij peccati, prout in eo signo antecedit: in genere finis, non potest intelligi ut absoluta, & efficax sed tantum ut antecedens: si remedium peccati non solum aptitudinem dicat, & sufficientiam, sed etiam actuale curationem per actuale satisfactionem & redemptionem, quia remedium peccati hoc modo sumptum, ex se & ex intrinseca ratione sua dicit necessariam connexionem & habitudinem ad peccatum actu futurum, & ideo non potest esse efficaciter præordinatum ac volitum, nisi ex præsuppositione peccati futuri, & absoluta præscientia eius, quæ permissionem etiam supponit, talis ergo prædefinitio remediij peccati non potuit esse in illo primo signo, quod in genere finis intelligitur antecedere permissionem & præscientiam peccati.

Vnde ulterius concluditur, neque passibilitatem carnis Christi fuisse absolute prædefinitam in illo signo, quia illa non fuit ordinata ut esset remedium peccati solum in actu primo (ut sic dicam) seu quoad valorem & sufficientiam remotam, aliqñ ex vi illius prædefinitionis venturus esset Christus passibilis, etiam si peccatum non fuisset futurum, quod omnino falsum est: fuit ergo præordinata Christi caro passibilis, ut deserviret ad actuale solutionē & satisfactionem pro peccato, seu (quod idem est) ut in ea fieret quoddam actuale supplicium peccatorum humani generis, iuxta illud ad Hebræos. *Corpus autem apostoli mihi.* & ideo illa voluntas habet ex vi sui obiecti necessariam connexionem cum peccato futuro, non ergo recte attribuitur Deo ex solo beneplacito eius, sed solum ex præiū absolute culpæ futuræ, nam quoad hoc eadem est ratio de hac pœna, & de quacunque alia, nam, licet medicinalis sit, tamen necessario supponit culpam, & hac ratione non potest illam antecedere in genere finis, sed simpliciter illam supponere, ut materiam circa quam versatur. Et ideo hanc causalem censio esse veram, quia Deus præiū peccatum futurum, ideo voluit, carnem CHRISTI esse passibilem, hanc vero falsum. Quia Deus voluit carnem Christi esse passibilem, ideo peccatum permittit. Quomodo autem nihilominus verum sit, Deum permisisse peccatum, ut mysterium incarnationis optimo modo perficeret, dicam commodius in sectione quinta.

Dico secundo, ante permissionem, ac propriam In quo signo & absolutam præiū peccati Christus non fuit Christus it prædestinatus, ut redemptor hominum, sed solū prædestinatus, post peccatum permissum, & præiū. Potest qui dem dici Christus in eo signo prædestinatus, ut iustificator, & vt glorificator hominum, atque adeo vt Saluator, quatenus hoc nomine significari potest autor salutis, etiam si peccatum nō intercedat, quomodo

modo exponi potest Irenæus supra. Potest etiam A illud intelligere in primo signo, quo facta est electio prædestinatorum, & ipsiusmet Christi.

Ad fundamenta secundæ sententiæ fere patet responsio ex dictis, nam omnia videntur procedere de voluntate Dei integre seu adæquate concepta priori modo à nobis explicato. Quod si in alio sensu procedant, facile potest eis satisfieri, nam Patrum testimonia iam obiter declarata sunt. Ad rationem vero à nobis factam responderetur, non esse idem iudicium de attributo Redemptoris, & de ceteris, quæ peccatum non requirunt: nam hæc nihil inuoluunt Deo per se repugnans, nec supponunt aliquid, quod Deus ex se efficaciter vel non possit, attributum autem Redemptoris aliquid huiusmodi includit, vel potius supponit. Vnde alia Christi attributa, vt supremi Regis, Capitis, Autoris gratiæ, & Consummatoris gloriæ, & similia, videntur esse quasi perfectiones simpliciter simplices, quæ ad perfectionem simpliciter per se pertinent, quia nec imperfectio nem, nec culpæ defectum necessario inuoluunt, aut supponunt: dignitas autem Redemptoris, licet quoad radicalem sufficientiam (vt sic dicam) perfectionem simpliciter importet, & necessario Christo conueniat, tamen, quantum ad actualem usum, & exercitium illius muneris, quod in exhibenda satisfactione consistit non pertinet ad satisfactionem simpliciter, sed solum ex præsuppositione peccati.

Cyrillus.

Rupert. lib. 1.

Psalm. 39. Hebr. 10.

modo exponi potest Irenæus supra. Potest etiam illud intelligere in primo signo, quo facta est electio prædestinatorum, & ipsiusmet Christi.

Ad fundamenta secundæ sententiæ fere patet responsio ex dictis, nam omnia videntur procedere de voluntate Dei integre seu adæquate concepta priori modo à nobis explicato. Quod si in alio sensu procedant, facile potest eis satisfieri, nam Patrum testimonia iam obiter declarata sunt. Ad rationem vero à nobis factam responderetur, non esse idem iudicium de attributo Redemptoris, & de ceteris, quæ peccatum non requirunt: nam hæc nihil inuoluunt Deo per se repugnans, nec supponunt aliquid, quod Deus ex se efficaciter vel non possit, attributum autem Redemptoris aliquid huiusmodi includit, vel potius supponit. Vnde alia Christi attributa, vt supremi Regis, Capitis, Autoris gratiæ, & Consummatoris gloriæ, & similia, videntur esse quasi perfectiones simpliciter simplices, quæ ad perfectionem simpliciter per se pertinent, quia nec imperfectio nem, nec culpæ defectum necessario inuoluunt, aut supponunt: dignitas autem Redemptoris, licet quoad radicalem sufficientiam (vt sic dicam) perfectionem simpliciter importet, & necessario Christo conueniat, tamen, quantum ad actualem usum, & exercitium illius muneris, quod in exhibenda satisfactione consistit non pertinet ad satisfactionem simpliciter, sed solum ex præsuppositione peccati.

SECTIO IV.

Que fuerit Deo prima ratio, seu motum incarnationis faciendæ, ac prædestinandæ.

Q Væstio hæc intelligenda est de prima ratione, quæ ex parte ipsarum rerū mouit diuinam voluntatem ad incarnationem volendam, quia ex parte ipsius Dei certum est primam rationem, propter quam omnia operatur esse bonitatem & gloriam suam: quia vero inter suos effectus, quosdam vult immediate ac proxime propter se, & quia in eis est sufficiens ratio, propter quam amentur, & in Deum immediate referantur, alios vero quia ad alios effectus ordinantur, propter quos etiam amantur immediate, vt ex D. Thom. sumitur. 1. quæst. 19. artic. 5. præsertim ad 3. ideo hoc sensu quærimus quæ fuerit prima ratio volendi incarnationem.

In quo est prima sententia sectione secunda relata, quæ affirmat primam rationem, quæ mouit Deū ad volendam incarnationem, & prædestinandam illam fuisse remedium peccati in humano genere præiūsi. Hæc existimatur esse D. Thomæ & eam sequuntur discipuli eius, alii autores quos ibi indicati, & fundamentum est ibi positum, quia scriptura & sancti hanc potissimum causam assignant.

Secunda sententia dicit Deum per se primo voluisse hoc mysterium propter se ipsum, & propter eius excellentiam, & ad vniuersi complementum, consequenter vero, & quasi oblata occasione peccati, voluisse etiam illo vii in remedium peccati. Hanc tenent Alenf. Albert. Scot. & alij sectione secunda citati pro secunda sententiā, quorum fundamentum sumendum ex ordine prædestinationis huius mysterij supra explicato.

Tertia sententia media esse potest, quæ vtramque positam quodammodo amplectatur, & primam rationem volendi hoc mysterium esse dicat, tam excellentiam ipsius mysterij, quam nostram redemptionem, ita vt in primo signo, quo Deus voluit hoc mysterium, ex vtraque ratione, tanquam ex quodam completo motu diuina voluntas fuerit inclinata. Quam sententiam videtur docere Cyrillus. Alexan. 5. thesau. cap. 8. quem locum infra latius tractabimus. Fauer etiam Nazian. orat. 38. in Natali.

Fundamentum secundæ sententiæ diuinitatis.

Differentia inter attributionem Redemptoris, & alia conuenientia.

D. Thomæ.

Alenf. Albertus. Scotus.

Cyrillus.